

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci, cooperative și întreprinderi Lei 1500.—; pt. particulari Lei 800.—; pentru funcționarii publici și particulari Lei 500.—. În străinătate Lei 2000.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 20.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Velicu**

S u m a r u l :

Problemele păcii. — Henry Ford. — *Cronica*: Pădurile de pe suprafața pământului. — *Bilanțuri*: Banca „Agronomilor”, S. A. Agnita. „Albina”, institut de credit și de economii, Sibiu. „Seoreana”, cassă de econ. soc. pe acții în Scoretu. Banca Timișoarei și Societate Comercială pe Acțiuni, Timișoara. Banca „Furnica”, soc. anon. Făgăraș. Banca Centrală pentru Industrie și Comerț s. a., Turda.

Problemele păcii.

În timpul din urmă, nu numai publicațiunile de specialitate, dar și cotidia-
nele se ocupă tot mai mult de problemele economice și sociale de după războiu.

Se desprinde din aceste discuțiuni faptul, că lumea a trecut de la problemele naționale la o considerare mai aprofundată a problemelor economico-sociale. Dacă în trecut naționalismul era ideea călăuzitoare pe baza căreia s'au cristalizat și grupat statele — ideea aceasta va putea rămânea și mai departe ca un ideal vrednic de susținut. Dar chiar în interesul acestui ideal, va trebui să i se dea un suport nou economic și social. Oricât de dezvoltat ar fi la un popor ideea de națiune, el va rămânea pe planul al doilea dacă nu se va putea încadra în nouile forme economico-sociale, fiindcă sărăcia și izolarea mândră nu pot ținea piept cu progresul mondial.

Războiul actual a terminat cu autarhia pe națiuni. Unde mai sunt azi granițe

între Pirenei și Carpați, sau de la Marea Baltică până la Marea Japoneză?

Necesitățile războiului au înfăptuit o grupare de națiuni care în vremuri normale ar fi fost imposibilă. Azi lupul și oaia cârmuiți de același biciu, trag împreună la greul războiului. Economisții și sociologii se întreabă: pentru ce nu s'ar putea menține această grupare și sub regimul unei păci, care mai curând sau mai târziu, totuși va veni. Firește, atunci nu în forma unei constrângeri forțate, ci cu bună învoială, cântărindu-se în mod obiectiv aportul fiecărui stat în noul organism mondial. Căci singuraticile continente au devenit prea strâmte pentru rezolvarea problemelor economice. În special Europa nu va mai putea exista fără a fi înglobată într'un sistem economic căreia să-i aparțină și teritoriile de peste mare. Existența economică a Europei se bazează azi pe un schimb de fabricate contra materii prime. Această idee a stat și la baza unei Noul Europe. Evenimentele însă ne-au arătat, că prin noui înșine, o astfel de înfăptuire întâmpină rezistențe atât de mari, încât devine foarte problematică. Semnele așa arată, că popoarele vor trebui să se reconcilieze, și să consimtă mai curând sau mai târziu la o colaborare cu statele trans-oceanice. Relațiunile tradiționale dintre continentul vechiu și cel nou, au creat o mentalitate de care suntem cu mult mai aproape, decât de ideologia marxistă

din Est. După toate probabilitățile, ideologiile acestea vor suferi în viitor modificări reciproce rezultate din aplicarea practică pe teren. Deja de pe acum sunt semne și dintr'o parte și din alta. Exagerările se vor netezi și adapta realităților, datorite bunului simț al popoarelor, care după fiecare evoluție și revoluție iasă la suprafață.

Astfel de probleme practice sunt între altele, încadrarea în noul mediu social al acelor cari numai în mod vremelnic — datorit războiului — ocupă situații sociale și economice cari de altfel nu le este dat după natura lucrurilor. Situații de acestea sunt spre pildă ale gospodinelor și femeilor în genere, cari au fost scoase din mediul lor natural, pentru a împlini în mod vremelnic funcțiuni cari în mod normal, revin sexului bărbătesc. Apoi problema acelor bărbați cari vor trebui să cedeze locul lor acelor cari revin de pe front la ocupațiunile lor civile. Mișcarea aceasta socială implică multe neajunsuri și primejdii, căci sunt legate de însași existența multor milioane de oameni. Milioane de oameni au fost smulși dela vetrele lor, nu numai pentru că au fost duși la front, dar și pentru că au fost mobilizați pentru muncă departe de patria lor, în regiuni de tot străine, unde nu se vor mai potrivi după încheierea păcii. Da fi o migrațiune a popoarelor în sensul invers de până acuma. Da fi un reflux dela ocupațiunile în serviciul războiului la acelea ale păcii. Un reflux a celor refugiați în regiuni îndepărtate la căminurile lor, dintre cari multe vor fi distruse de urgia războiului. Se va inaugura o imensă activitate de reclădire și de refacere. Activitatea aceasta nu poate fi dusă la bun sfârșit decât cu ajutorul statului. Iată o problemă de finanțare dintre cele mai grele. Vor trebui căutate noi resurse bugetare, și dirijarea de către stat va avea o nouă amploare și va influența în mod inevitabil situația economică a fiecărui cetățean. Suntem în pragul unei noi evoluții a păcii, cu nimic mai puțin important decât cea a războiului. De sigur că eforturile noi nu vor putea fi suportate numai de generația actuală și vor fi repartizate și asupra celor viitoare — cine știe până când și la ce limită materială. Fericirea popoarelor rămâne pentru multă vreme

o nouă problemă. Finalul dintre cele plătuite la izbucnirea războiului și rezultatul păcii va fi o sarcină greu de suportat atât pentru popoare, cât și pentru conducătorii lor. Iscușița și mâna tare vor avea cuvântul la trecerea peste acest impas. Obligațiunile suportate în mod egal vor cere și drepturi egale, fapt care va avea de urmare o nouă nivelare a structurii sociale. În această privință rolul principal îl va avea asistența socială care va trebui lărgită pe baze de tot noi și cu mijloace neasemănat mai mari ca până acuma. În sens umanitar, asigurarea unei existențe omenoase a invalizilor și familiilor lor, a văduvelor și orfanilor de războiu, cade între principalele preocupări ale unei cărmuirii juste și conștiențioase. Ajutorarea substanțială a războiului de tot felul este și ea o sarcină de neînălțurat.

Dacă în decursul războiului industria și piața au funcționat sub supravegherea statului, nici trecerea la producția normală nu se va putea face fără controlul și dirijarea lui. Este doar vorba în Europa despre soarta multor milioane de muncitori și a familiei lor. Muncitorimea a devenit un factor social de prima ordine și lăsarea problemei lor de existență în mâinile antreprenorilor ar putea avea rezultate dintre cele mai dezastruase. Dirijarea statului s'a dovedit a fi salutară și va fi de sigur și în viitor.

Peste toate aceste probleme se ridică întrebarea, care va fi suprema putere executivă, în stare să mențină noua ordine, nu numai în Europa, ci în toată lumea, pentru ca după două sau trei decenii omenimea să nu recadă iarăși în eroarea unui nou războiu groaznic. Invățăturile primului războiu mondial nu au fost de lungă durată în această privință. Sau de fapt, numai prin distrugere putem ajunge la o nouă viață?

E. VANCU.

Henry Ford.

Dublul campion mondial al individualismului și al socialismului. Despre întreprinderile din Detroit.

Greu de închipuit și totuși adevărat. Magnatul industriei americane, Henry Ford, este în același timp și întâia forță socială din lume.

Cunoscători — mai mult sau mai puțin — ai stărilor dela noi, unde elementul social continuă a fi preocupare pur demagogică pentru cei avuți, nu vom putea admite această realitate care pare a fi a contrazicerilor. Cei cari dau totuși crezare informațiilor de acest fel, fără alte argumente, de sigur o fac cu rezervele cuvenite.

Personal, credem în „contrazicere“. Iată de ce: întâi, din satul nostru, ultimul din Țara Oltului, pe șoseaua vecină cu Munții Făgărașului, ce duce la Sibiu, au emigrat mulți țărani în America de Nord. Aproape toți emigranții din Porumbac au lucrat în uzinele Ford din Detroit. După ani de zile mulți s'au înapoiat cu economii frumoase și astăzi sunt oameni bogați. Am putea cita nume, însă n'ar avea importanță aici. Amintim doar, că mulți din aceștia sunt astăzi proprietari de case în cel mai apropiat oraș, în Sibiu.

Mulți s'au stabilit definitiv în America, unde au ajuns la bunăstare, fiind oameni bogați. Toți aceștia dătoresc situația lor uzinelor Ford.

Un vecin al nostru, țăran simplu, ajunsese într'un post de mare răspundere în întreprinderile din Detroit proprietatea soc. Ford. Și astăzi trăiește în America la frumoasa-i fermă pe care și-a cumpărat-o din economiile străne într'un lung șir de ani cât a fost angajatul acestor uzine. Aceasta fără a fi de loc sgârcit, deoarece avea omul și automobil propriu. S'ar părea poate curios, dar așa-i, vecinul nostru din America este acum — și fost în timpul cât lucra în uzinele Ford ca simplu muncitor — acționarul societății.

În uzinele Ford exemplul citat e general, nu-i vorba de un caz izolat. Participarea muncitorilor la capitalul social al întreprinderii și deci la beneficiul muncii lor, prin acțiunile distribuite poate în mod gratuit, în loc de tantieme la finea anului, face parte din sistemul social propriu geniului creator a lui Henry Ford.

Al doilea, din tot ce s'a scris și se spune în mod obiectiv despre Ford, despre realizările lui pe teren social, reese și ne face să credem în existența acestui contrariu.

Am spus că Ford este magnatul industriei americane fiind proprietarul unor bogății imense. Reese numai din această constatare că Ford este partizanul sistemului individualism, al economiei libere. Privit prin prisma avuției sale, ca și a gândirii sale economice — după cum vom vedea — Ford este campionul individualismului.

Rolul statului în viața economică, după concepția lui Ford, se rezumă la înlăturarea piedicelor din calea progresului. Iar progresul care înseamnă bunăstare, se găsește în ameliorarea producțiunii.

Există și în America, natural, destulă miserie. Pentru înlăturarea ei Ford a ostenit tot timpul și are satisfacția, la bătrânețe, să constate că truda nu i-a fost zădarnică. Sutelor de mii de angajați ai uzinelor sale li s'au asigurat totdeauna condiții de viață satisfăcătoare.

Deci, constatările lui Ford sunt de ordin general, însă ele au pecetea valabilității fiind rezultatul practic al economiei individualiste după sistemul propriu genialului industriaș. Astfel Ford spune:

Eu cred că se pot înlătura deopotrivă și sărăcia și privilegiile și nu mă îndoiesc că suprimarea lor este dorită. Privilegiul ca și sărăcia sunt nefirești, însă o acțiune eficace pentru suprimarea lor nu poate veni dela lege ci numai dela muncă.

Prin sărăcie înțelegem insuficiența mâncării, locuinții și a îmbrăcămînții pentru un individ sau pentru o familie. Satisfacerea acestor trebuinți va fi în mod necesar, gradată. Oamenii nu sunt egali nici la corp, nici ca inteligență. Orice sistem care pleacă dela principiul că toți oamenii sunt sau trebuie să fie egali, este împotriva naturii și ca atare irealizabil. Nici un fel de nivelare în jos nu va fi posibilă și nici nu va fi râvnită de nimeni, căci mizeria ar fi atunci stăpână; în loc să fie o excepție, ar deveni regulă generală. Reducând facultatea de producție a unui lucrător bun, nu vom putea mări facultatea de producție a unui lucrător mediocru. Mizeria nu poate să fie abolită decât prin belșug și am făcut astăzi destule progrese în știința producțiunii pentru a întrevădea ziua în care producțiunea și reparațiunea vor fi organizate în așa fel, încât fiecare va putea să primească partea ce i se cuvine potrivit cu inteligența și munca depusă.

Socialiștii extremiști se înșeală când susțin că industria va distruge negreșit pe lucrători. Nimic mai neadevărat: industria modernă dimpotrivă aduce atât lucrătorului, cât și societății

un sprijin din ce în ce mai eficace. Singurul lucru ce ne lipsește este cunoașterea suficientă a organizației metodice. Cele mai bune rezultate se pot și trebuie să se aștepte dela organizația individuală și dela inteligența luminată a unei direcțiuni personale.

Ne oprim aici cu reproducerea întru cât din aceste puține rânduri putem totuși desprinde gândirea economică individualistă pe care Ford și-a rezimat întregul său sistem, și care, a dus la cunoscutele realizări ale Uzinelor din lumea cea nouă.

Și acum, să vedem, cari sunt acei factori cari au stat la temelia succesului industriașului Ford.

Mai întâi, Henry Ford este fiul unui modest fermier din Dearborn în statul Michigan (Statele Unite). Tatăl său dorea ca micul Henry să devină tot fermier, motiv pentru care genialul Ford nu a urmat vreo școală secundară sau universitară.

Înainte deci ca Ford să fi cunoscut teoriile economice, numeroase și contraversate, din a doua jumătate a secolului trecut, în inteligența precoce de copil s'a născut principiul ușurării muncii. Henry Ford care tot timpul se găsea în mijlocul muncitorilor angajați la ferma tatălui său, și-a dat imediat seama de greutatea muncii lipsite de mașini-tractoare perfecționate și de alte unelte, cari ar putea ușura mult efortul muncitorului.

Stăpânit de acest principiu al ușurării muncii prin perfecționarea tractorului mai întâi, Ford devine mecanic. Tot timpul el citește tot ce știința tehnică cunoscuse pe atunci. Din mecanic, devine rând pe rând, conducător de uzină la societatea Edison, proprietar de mic atelier mecanic unde-și construște întâiul automobil, lucrând singur la confecționarea unui număr de piese, apoi fondează societatea Ford, care grație inteligenței sale, ia desvoltarea cea mai mare, cunoscută în istoria vieții economice mondiale.

Secretul succesului genialului Ford constă în a găsi mai întâi ce este mai bun de făcut și apoi a fabrica. Articolul ales să aibă utilitate generală și să fie la îndemâna oricui.

Ford spune: Punctul de plecare al oricărei fabricațiuni este articolul ce urmează să fabricăm. Uzina, organizația: vânzarea și combinațiunile financiare vor urma articolul. Cu un articol de bună calitate pătrunzi ori unde. A te apuca să fabrici înainte de a fi studiat articolul pe toate fețele, înseamnă a merge la

pagubă sigură. Sunt mulți cari cred că o afacere mare este uzina, sau depozitul de vânzare, mijloacele financiare sau administrația. O afacere mare este produsul fabricat și cine se grăbește să fabrice fără să fi studiat în deajuns produsul, acela pierde timpul în zadar. Eu am studiat doisprăzece ani până ce am ajuns la un model T. (trăsura Ford de azi) care să fie după gustul meu.

Iată acum cauzele pentru cari mașinile și în general produsele uzinelor Ford sunt ieftine:

Pe când cea mai mare parte din fabricanți — spune Ford — sunt mai înclinați să modifice un produs decât să modifice metoda de fabricațiune, eu sunt exact calea opusă. La noi marile prefaceri au loc în metodele de fabricațiune; ele nu rămân niciodată fixe. Eu nu cred că la fabricațiunea trăsurilor noastre să fi rămas o singură operațiune care să fie la fel cu cea întrebuințată la fabricațiunea primei trăsuri a modelului actual. Cele câteva modificări aduse trăsurii au fost făcute sau în interesul unei mai plăcute călătorii, sau spre a i se da mașinei mai multă trăinicie.

Materiile întrebuințate la construcție, sunt înlocuite pe măsura progreselor cunoștințelor noastre în privința materiilor prime. Cu toate acestea nu vrem să fim siliți să oprim fabricația sau să mărim prețul decât în cazul când ar fi o raritate din cutare sau cutare materie primă. Și în acest scop am creiat pentru cea mai mare parte din piesele noastre, material de înlocuire. La început, nu fabricam decât o slabă parte din piesele noastre și niciun motor. Astăzi, lucrăm cea mai mare parte din piese și toate motoarele pentru că numai astfel putem produce mai ieftin.

Și mai departe Ford spune:

Fără a ne ocupa de transformarea produsului, ne-am putut consacra toată activitatea la perfecționarea fabricațiunei.

Reținem din cele înșirate mai sus principiile cari au călăuzit fundarea și desvoltarea uzinelor Ford:

1. Articolul și utilitatea lui generală,
2. Uzina.
3. Organizarea întreprinderii,
4. Vânzarea sau desfacerea produsului, și
5. Combinațiunile financiare sau mijloacele de finanțare.

Analizând principiile de mai sus, ajungem la constatarea că ceea ce-l interesează pe Ford,

sunt serviciile pe care le aduce un articol și nu acelea pe care ar trebui să le aducă.

Al doilea element în concepția economică a lui Ford este Uzina. Ea trebuie construită ușor adaptabilă produsului de fabricat fixat mai înainte. Pentru realizarea intensificării producției maxime și permanente, Ford și-a cumpărat păduri, mine de cărbuni, a creat fabrici de piele artificială, de sticlă, a creat uzine și sucursale în America și în străinătate, iar pentru ușurarea și ieftinirea transportului posedă din 1921 o linie ferată proprie între Detroit și Toledo.

Organizarea uzinelor Ford se sprijină pe principiul responsabilității individuale, pe lipsa formalismului inutil și costisitor, pe puține titluri și mai puține conferințe. Urmează apoi autoritatea lui Ford, care, deși apare ca cel mai democrat și mai modest om, față de angajații săi este un autocrat fără de milă, care pretinde o supunere absolută. Deci ordine, disciplină și muncă pretinde Ford angajaților săi. Aici e cazul să amintim că în uzinele Ford nu s'a încuibat sistemul favorizării, al protecționismului dezastruos. Cel merituos, în întreprinderile soc. Ford, ocupă regulat locul ce i se cuvine. Alegerea fiind dreaptă, se creiază dela sine stimulentele între angajați pentru îndeplinirea datoriei din voință și cu inteligență. Avansarea în grad este cunoscută la Ford prin schimbarea muncii efectuată de angajat, care aduce, natural, spor de câștig.

Pentru exemplificarea acestui sistem se citează cazul conducătorului uzinei Rivière-Rouge care a început prin a fi modelar, unul din directori a fost la început mecanic, iar altul care supraveghează o secție, a fost angajat mai întâi ca măturător.

Desprindem deci principiul valorificării muncii.

Vom vedea că evidențierea lucrătorilor buni este posibilă. Și este obiectivă, întru cât randamentul în uzinele Ford este calculat pe zile și pe secții, făcându-se regulat raportul între producție și orele de lucru. Dacă randamentul zilnic este inferior celui minim fixat, se caută imediat cauza. Dacă aceasta se datorește unor lucrători incapabili, identificați, de sigur că lucrătorii buni ies la suprafață și sunt favorizați.

Ford și-a cultivat permanent principiul „că nimic nu este prea bine făcut și nimic prea ieftin“. Așa el a dat voie tuturor angajaților săi să propună orice inovație de natură a ușura

munca sau a îmbunătăți producția. Faptul acesta l-a făcut pe Ford să spună, că toate progresele tehnice sunt datorate lucrătorilor. Cred că dacă s'ar da lucrătorilor mână liberă și dacă aceștia ar avea conștiința perfectă de a aduce un folos, ei ar pune toată inteligența și voința lor la îndeplinirea celei mai banale datorii.

Desfacerea produselor sau vânzarea nu este așa de ușoară cum s'ar părea. Oricât ar fi produsul de bun în calitate și chiar ieftin ca preț, o mare întreprindere lipsită de buni vânzători, nu va înregistra un devers urcat și mai ales acolo și atunci când concurența este mare și liberă. Concurenții lui Ford nu odată i-au acaparat pe cei mai buni vânzători. Astfel, cu prilejul ultimei transformări a mașinei Ford, după ce mulți vânzători au trecut la concurență, s'a afirmat că întregul sistem de vânzare al uzinelor Ford s'ar fi destrămat.

Contribuțiunile financiare sau mijloacele de finanțare, iată ultimul element în sistemul economic practicat de Ford.

Se știe că Ford la început n'a avut nimic. Dacă a reușit ceva, și a reușit să strângă multă avere, apoi aceasta se datorește numai muncii și priceperii lui.

Dela început chiar, Ford a cultivat principiul autofinanțării. Numai așa se explică menținerea individualității propriie sistemului și credincioasă principiilor inițiale ale lui Ford.

Capitalul în concepția lui Ford trebuie să fie productiv, în sensul că ajută factorii cari sunt angajați la producția de bunuri de utilitate generală, iar nu în sensul rentabilității, a exploatarei masei consumatorilor și a angajaților, a speculațiilor și a străngerii de tezaure.

Abia acum apare acel „contrariu“ de care aminteam la început. Ford, marele capitalist și individualist, a fost numit omul contrazicerilor tocmai pentru motivul că a ridicat cele mai violente critici împotriva financiarilor speculatori și a capitaliștilor improductivi.

Dar faptul că Ford s'a ridicat împotriva celor ce nu știu să organizeze ieftinătatea producției, a risipitorilor de timp și de produse și a păgubitorilor de scumpete, nu a însemnat nimic din marea forță socială a lui.

Forța socială a magnatului industriei americane constă în înfăptuirile practice de politică

și de asistență socială. Realizările din acest domeniu i-au adus deodată și calificativul de campion mondial al socialismului, în sensul constructiv al cuvântului.

Analizând la Ford complexitatea concepției economice, constatăm dela început existența factorului social. Atunci când Ford a luat drumul greu al muncii de atelier, am văzut, a fost împins de dorința arzătoare de a ușura munca lucrătorilor agricoli. A persistat și a reușit să perfecționeze tractorul, să pună unelte moderne la dispoziția agriculturii, ușurând efectiv munca lucrătorilor agricoli, reducând astfel orele de lucru, mărinđ în cantitate dar și în calitate producția și ridicând standardul de viață al muncitorului, pe de o parte prin ieftinirea produselor cari se găseau pe piață din abundență, iar de altă parte s'a ajuns și la un simțitor spor de salar.

Pentru că însuși Ford servește cel mai strălucit exemplu de reușită în viață prin muncă, el este potrivit lenei, rutinei, risipei și egoismului, cari sunt considerați factorii producători de mizerie.

Toată viața Ford s'a străduit să înlătore mizeria celor mulți. Astfel, el transformă articolele de lux în articole la îndemâna oricui, cari au menirea să ajute progresul, ținta tuturor popoarelor.

Ford consideră existența industriilor ca o binefacere pentru colectivitate, iar nu ca un mijloc de câștig pentru proprietar. La Ford în concepție ca și în practică, utilitatea generală trece în primul rând, înaintea beneficiului particular. Ford consideră o crimă împotriva umanității orice piedică pusă în calea progresului. În gânidrea lui piedecile acestea sunt cauzate de financiarul speculatori, de cei cari strâng tezaure, de capitaliștii improductivi, la cari interesul individual trece înaintea interesului colectiv. Aceștia au totdeauna în vedere banul, în puterea căruia cred orbește. Ei nu văd sau nu vor să vadă mai departe, de aceea nu ajută la înlăturarea mizeriei, nu ușurează progresul.

Banul, după părerea lui Ford, n'are altă valoare decât aceea pe care i-o conferă producția.

Totul fiind condiționat de producție și de preț ieftin, în gândirea lui Ford munca și unealta sunt elementele determinante pentru ajungerea la rezultatul propus.

Când un produs — scrie Ford — este rău condiționat, nu merge și pentru a-l face să pătrundă la clientelă se fac sforțări zadarnice.

Într'o fabrică partea tăioasă este lucrătorul cu unealta sa. Dacă omul nu este bun nici unealta nu poate fi altfel. Dacă unealta e rea și omul e la fel.

De câteori ne găsim în situația de a întrebuința o sforțare mai mare decât cea necesară pentru executarea unui lucru, facem risipă.

Risipa — continuă Ford — nu permite să se distribue factorilor de producție atât cât este suficient pentru un trai omenesc.

Atunci când Ford indică risipa ca factor negativ care nu ajută progresul, ba aduce mizeria, el nu se oprește aici, ci numește pe vi-novați în conducătorii întreprinderilor individuale, fie în industrie, fie în agricultură, cari nu reușesc sau nu încearcă a găsi echilibrul între producție și repartiție.

Ford spune: înlăturați risipa și plasați economiile, dacă vreți să scăpați societatea de mizerii.

Dacă Ford a reușit totuși să strângă bogății imense, asta nu înseamnă că a fost sgârțit. El a realizat câștiguri mari prin intensificarea producției și vânzare mare, pe prețuri moderate. Produsele uzinelor Ford au fost totdeauna cele mai ieftine. Dar asta nu înseamnă de loc că altcineva l-a întrecut în fabricarea aceluiași articol de calitate superioară.

Să vedem cum definește Ford sgârțenia și economia:

De multe ori se confundă sgârțenia cu economia. Nu este bine ca cineva să fie risipitor dar nici sgârțit. Face mai mult, dacă învățăm copiii cum trebuie să utilizeze economia. Economia nu înseamnă strângere de bani cu prețul multor privațiuni. Un om este econom dacă știe să plaseze. Nu fac economie, dacă rup banul dela gură, căci un corp rău nutrit poate fi bolnăvit. Fac economie când cheltuiem banii spre a cumpăra cărți folositoare spre a-și mări capacitatea de producție.

Uzul moderat, iață regula adevărată. Uzul este un principiu pozitiv, activ, întremător: el este mișcarea și progresul.

Pentru angajații uzinelor sale, Ford a creat spitale moderne încă din 1914. De asemenea a înființat pentru copiii muncitorilor o școală practică în 1916.

Se poate spune că Ford nu a cruțat nicio cheltuială pentru îngrijirea sănătății muncitorilor săi, ca și pentru cultura lor, punându-le la dispoziție săli de lectură cu biblioteci imense, apoi le-a creat căminuri, cantine, fonduri de ajutorare etc. etc.

CRONICA.

Reținem faptul că după războiul din 1914—1918 Ford a organizat astfel munca în uzinele sale, încât au putut fi angajați imediat zeci de mii de invalizi cari au dat același randament și atunci când le lipseau ambele brațe sau picioare. Este și aceasta o asistență socială rar întâlnită în alte țări, cu sistem capitalist.

Știm că, marile uzine în războiu au cea mai mare rentabilitate. Războiul este pentru capitaliștii industriași mari, o formidabilă afacere. Asta ar însemna ca Ford să fie partizanul războiului. Totuși realitatea e alta. Ford este împotriva războiului și mai ales contra câștigurilor de războiu. A considerat războiul trecut ca manopera unui număr restrâns de capitaliști, cari și-au creat atunci izvorul unui mare profit.

Indiscutabil că Ford are și adversari. Inșă niciodată nu s'a sinchisit de sentimentele altora. El și-a respectat principiile și a mers înainte. Rezultatele se văd.

Luptând pentru ușurarea muncii, perfecționând și intensificând producția de utilitate generală, vânzând articole de calitate aleasă cu prețuri moderate, plătind salarii destul de urcate muncitorilor, făcând continuu și operă filantropică, construind spitale, dând posibilitate de traiu invalizilor și neputincioșilor etc. etc. Ford reprezintă astăzi întâia forță socială din lume.

ION OPRÎȘ.

Pădurile de pe suprafața pământului.

Până astăzi nu există date statistice exacte asupra suprafeței ocupată de păduri pe glob. După o apreciere aproximativă, pădurile ar ocupa o suprafață de circa 3 miliarde hectare, deci cam 11% din întreaga suprafață a pământului și 22% din suprafața totală a uscatului. Europa este un continent relativ bogat în păduri, acestea constitutiv aproape 10% din întreaga suprafață de păduri de pe pământ. Cel mai bogat în păduri este continentul american având păduri 47% din suprafața lui. Dintre acestea 28% revin Americii de Sud, iar peste 19% Americii de Nord. 28% din întreaga suprafață de păduri de pe glob revin Asiei, 16,6% Africii și 3,8% Australiei. Țara europeană cea mai bogată în păduri este Finlanda, căci 73% din suprafața Finlandei este acoperită cu păduri. Urmează Suedia cu 58%, Lituania cu 40% și regiunea europeană a Uniunii sovietice cu 33%. Un sfert din suprafața Slovaciei, Bulgariei și Letoniei este acoperit cu păduri. În Germania 27% din suprafața totală este acoperită cu păduri. Țara cea mai săracă în păduri din Europa este Anglia, numai 4%. Țări sărace în păduri sunt de asemenea Spania și Grecia. În Italia pădurea acoperă numai o cincime din suprafața totală. Dintre pădurile de pe pământ 35% sunt păduri de conifere. 16% păduri de arbori cu frunze late. Aproape jumătate din întreaga suprafață de păduri de pe pământ 38,6%, o formează pădurea virgină tropicală.

Bănci și Societăți comerciale consultați:**Extinderea legislației civile și comerciale a Vechiului Regat în România de peste Carpați**

Un studiu și îndreptar practic ce nu poate lipsi din biblioteca unei bănci sau societăți comerciale.

De vânzare la toate librăriile.

Prețul Lei 1.000.—

Editura „Dacia Traiană” S. A. Sibiu

Banca „AGRONOMILOR“, S. A. Agnita.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai Băncii „Agronomilor“ S. A. Agnita, sunt convocați în

adunare generală ordinară,

care se va ține în ziua de 3 Martie 1944, orele 11 a. m., în localul institutului din Agnita, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea ședinței și constatarea membrilor prezenți;
2. Darea de seamă a Consiliului de administrație;
3. Raportul censorilor;
4. Aprobarea bilanțului și contului de Profit și Pierdere pe 1943 și descărcarea Consiliului de administrație și comitetului de cenzori pentru gestiunea lor pe anul expirat;
5. Diverse.

N. B. La adunarea generală au vot decisiv numai acționarii cari sunt trecuți în registrele societății cu cel puțin 3 luni înainte de adunarea generală (art. 13 din statute).

ACTIV.		Bilanț încheiat la 31 Decembrie 1943.		PASIV.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cassa (numerar efectiv)	165.184	—	Capital social	1.000.000	—
Portofoliu de titluri, cu venit variabil, necotat la bursă	13.600	—	Fond rezervă legală	7.000	—
Conturi curente	311.300	—	Fond rezervă creanțe dubioase	125.000	—
Efecte scontate	4.349.549	—	Depuneri	2.832.911	—
Creanțe în conversiune	670.508	—	Reescont	1.538.000	—
Mobilier		1	Beneficiu net, reportat și a. e.	7.231	—
Total	5.510.142	—	Total	5.510.142	—

Conturi de ordine și evidență.

	Lei	b.		Lei	b.
Cauțiuni statutare	300.000	—	Deponenți de cauțiuni statutare	300.000	—

DEBIT.		Profit și Pierdere.		CREDIT.	
	Lei	b.		Lei	b.
Salarii	156.000	—	Dobânzi încasate, efecte scontate	309.086	—
Cheltuieli generale	45.687	—	Dobânzi încasate creanțe în conversiune	27.868	—
Dobânzi la depuneri	109.072	—	Comisioane încasate	81.719	—
Dobânzi la reescont	77.773	—	Beneficiu reportat	6.348	—
Impozite	27.258	—			
Dotafie fond. rez. legală	2.000	—			
Dotafie fond. creanțe dubioase	10.000	—			
Beneficiu reportat	6.348	—			
Beneficiu anulul curent	883	—			
Total	425.021	—	Total	425.021	—

Agnita, la 31 Decembrie 1943.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Președintele Cons. de ad-ție: ss. Dr. Curta Romul. Director: ss. Oros Ioan. Pt. contabilitate: Herind Völgy Ana.
ss. Decezan Simion. ss. Oros Nicolae.

Verificat și găsit în conformitate cu registrele comerciale, codul de comerț și legile pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

Președintele Cons. de cenzori: ss. Dr. Hess Iuliu. Membrii: ss. Morariu Aurel, expert-contabil. ss. Dăștea Ioan.

„ALBINA“, institut de credit și de economii, Sibiu.

Nr. 2200/1944.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii „ALBINA“, Sibiu, sunt invitați în virtutea art. 19 și 25 din Statute pentru ziua de *Sâmbătă, 18 Martie 1944, orele 9 a. m.*, la

a LXXI-a adunare generală ordinară

care se va ține în localul de ședințe al institutului „ALBINA“ din Sibiu, str. Visarion Roman 1.

Adunarea generală ordinară va fi legal constituită, dacă conform art. 25 al Statutelor vor fi prezenți cel puțin 20 acționari, cari conform Codului Comercial în vigoare să reprezinte jumătate din capital.

ORDINEA DE ZI:

1. *Deschiderea și constituirea adunării generale ordinare;*
2. *Dărea de seamă a Consiliului de administrație, Bilanțul și Contul de Profit și Pierdere pe anul 1943 și Raportul Consiliului de censored;*
3. *Descărcarea Consiliului de administrație și a Consiliului de censored;*
4. *Distribuirea beneficiului net;*
5. *Stabilirea remunerației pentru Consiliul de censored pe anul 1944;*
6. *Fixarea prețului marcelor de prezență și a remunerației administratorilor pe anul 1944;*
7. *Alegerea a trei administratori și anume unul cu mandat pe 6 ani, al doilea cu mandat pe 5 ani și al treilea cu mandat pe 2 ani;*
8. *Alegerea Consiliului de censored cu mandat pe 3 ani.*

Domnii acționari care voesc să participe la adunarea generală ordinară în persoană sau prin plenipotență, în conformitate cu art. 22, 23 și 25 din Statutele societății, trebuie să depună acțiunile și procurile cel mult până Sâmbătă, 11 Martie a. c., orele 12, la casieria Centralei din Sibiu.

Depunerea acțiunilor respectiv a procurilor în scopul indicat, se poate face și la sediile institutului din Brașov, București, Lugoj, Mediaș, Târnăveni și Timișoara, precum și la băncile „Ardeleana“ din Orăștie, „Furnica“ din Făgăraș, „Patria“ din Blaj și Banca Românească s. a. din București, tot până la termenul de 11 Martie a. c., orele 12.

Membrii Consiliului de administrație și funcționarii institutului nu pot fi mandatar.

Procurile trebuie să fie timbrate.

În cazul când la adunarea generală ordinară din 18 Martie 1944 nu se vor prezenta acționari în numărul suficient prevăzut mai sus, în virtutea art. 214 Codul Comercial în vigoare, convocăm fără altă înștiințare a doua adunare generală ordinară cu aceeași ordine de zi pe ziua de Duminică, 19 Martie 1944, orele 9 a. m., în același local.

Pentru a doua adunare generală ordinară sunt valabil depuse acțiunile depuse până la 11 Martie a. c. și se mai pot depune altele până la data de Luni, 13 Martie a. c., orele 12, la aceleași locuri. Adunarea generală ordinară a doua poate aduce hotăriri valabile fără considerare la numărul acționarilor prezenți și la capitalul reprezentat.

Sibiu, la 12 Februarie 1944.

Consiliul de administrație.

Bilanț încheiat la

ACTIV

				Lei
Cassa :				
a) Numerar efectiv			112.569.955'—	
b) Disponibil la B. N. R. și C. E. C.			134.009.025'—	
c) Bonuri de casă la purtător			100.880.000'—	347.458.980'—
Disponibil la bănci :				
In țară				80.712.138'—
Portofoliul de titluri :				
<i>I. Titluri românești</i>		<i>In Portofoliu :</i>		
<i>1. Cu venit fix :</i>		Val. nom.	Val. inreg.	
a) Efecte publice		166.718.400'—	95.244.293'—	
b) Scrisuri și obligațiuni		6.832.400'—	4.552.495'—	99.796.788'—
<i>2. Cu venit variabil :</i>				
a) Acțiuni cotate la bursă		23.736.550'—	35.741.443'—	
b) Acțiuni necotate la bursă		17.450.030'—	6.729.510'—	42.470.953'—
<i>II. Titluri străine :</i>				
a) Efecte			32'—	
b) Acțiuni		9.450.000'—	9.450.900'—	9.450.932'—
Plasamentul Fondului de rezervă :				
Efecte publice garantate de Stat		10.718.000'—		5.694.320'—
Portofoliul de scont :				
<i>I. Plătibile în țară :</i>		<i>In Portofoliu :</i>	<i>Reescontate :</i>	
a) Cambii fără garanție		71.582.675'—	21.438.800'—	93.021.475'—
b) Cambii garantate cu titluri și mărfuri		12.964.100'—		12.964.100'—
c) Cambii garantate cu ipotecă		190.342.963'—	88.821.100'—	279.164.063'—
d) Cambii cu div. gar. și scris. de gar.		150.362.104'—	1.336.000'—	151.698.104'—
		<u>425.251.842</u>	<u>111.595.900</u>	536.847.742'—
Debitori :				
<i>I. Din țară :</i>				
a) Debitori fără garanții		71.296.096'—	9.070.000'—	80.366.096'—
b) Debitori cu gar. efecte și cambii		13.512.505'—		13.512.505'—
c) Debitori cu gar. de titluri		178.914.555'—	8.000.000'—	186.914.555'—
d) Debitori cu gar. de mărfuri		227.092.165'—	8.000.000'—	235.092.165'—
e) Debitori cu gar. de ipotecă		358.588.532'—	67.400.000'—	425.988.532'—
f) Debitori cu gar. diverse		204.970.069'—		204.970.069'—
		<u>1.054.373.922'—</u>	<u>92.470.000</u>	1.146.843.922'—
Creanțe în conversiune, conf. Legii din 7 IV. 1934 :				
a) In portofoliu cota redusă				70.935.498'—
Participațiuni :				
La alte întreprinderi				40.377.765'—
Imobile :				
a) Pentru uzul propriu și inmag. de mărfuri			43.285.234'—	
b) Pentru trebuințele funcționarilor			10.700.000'—	
c) Alte imobile			58.045.930'—	112.031.164'—
Conturi diverse debitoare				53.414.818'—
				2.546.035.020'—

31 Decembrie 1943.

PASIV.

		Lei	
Capital social			150 000.000
Fonduri de rezervă:			
a) Rezervă legală		30.000.000	
b) Alte fonduri (de ajutoare):			
1. Fond cultural „Visarion Roman”		4 163.627	
2. Fond Partenie Cosma		1 105 112	35 268.739
Fonduri de amortizare:			
a) Pentru creanțe dubioase		51 479.350	
b) Pentru imobile		7 000.000	58 479.350
Dobânzi nerealizate la creanțe dubioase			3 661.272
Diferențe de curs nerealizate la Portofoliul de titluri			10 519 061
Fondul patronal de pensuni al funcționarilor			33 977.700
Depuneri spre fructificare:			
I. La purtător sau nominative dar plătibile la purtător:	La vedere:	Pe termen:	
a) Cu livret de economii la purtător	123.156.960	122.845.197	246.002.157
b) Cu livret de economii nom. dar plătibile la purtător	88.747.400	111.301.648	200.049.048
II. Nominative:			
a) Cu livret de economii	353.944.775	237.753.215	591.697.990
Total general:	565 849 135	471.900 060	1.037.749.195
Creditorii:			
I. Din țară:			
a) Creditorii nereduși			
Nou	250 229.634	619.213.195	869.442.829
II. Din străinătate:			
Nou		2.293.244	2 293.244
	250.229.634	621.506 439	871.736.073
Angajamente de reescont:		Provenite din:	
I. Curente la B. N. R.		Efecte scontate	Camb. de circ.
		111 595.900	92.470.000
			204.065.900
Cecuri și ordine de plată:			
Simple:			
Cu plata în țară			18.051.005
Dividende neridicate			1.873.756
Conturi diverse creditoare		La vedere:	Pe termen:
		27.427.202	43 853.321
			71.280.523
Conturi transitorii			10.009 472
Beneficiul net:			
a) Reportat din anul trecut			1.491.025
b) Din anul curent			37 871 949
			39 362.974
			2,546.035 020

Conturi de

DEBIT.

		L e i
Cauțiuni statutare		4.550.000—
Debitori pentru avaluri și scris. de gar. date de bancă:		
a) In țară		291.988.731—
Efecte comerciale în gaj:		
a) In portofoliu		44.802.468—
Cambii de circulațiune:		
a) In portofoliu		858.026.786—
b) Reescontate la B. N. R.		92.470.000—
Efecte spre încasare:		
a) In portofoliu		11.169.305—
b) La corespondenți		6.973.400—
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și gar. diverse:		
a) In portofoliu		1.774.499.320—
Titluri în gaj:		
a) In portofoliu		52.881.443—
Depozite de titluri și alte valori în păstrare		386.959.972—
Debitori de titluri împrumutate		30.603.500—
		3.554.924.925—

Contul Profit

DEBIT.

		L e i
Cheltuieli de administrație:		
a) Salare și indemnizații		59.048.176—
b) Diverse		20.468.944—
Impozite și taxe		6.872.387—
Dobânzi plătite:		
a) La depuneri		18.072.857—
b) La reescont		9.114.692—
c) La alți creditori		21.970.738—
Comisioane plătite		4.982.668—
Amortismente:		
La creanțe dubioase		14.000.000—
Beneficiul net:		
a) Reportat din anul trecut		1.491.025—
b) Beneficiul anului curent		37.871.949—
		193.893.436—

Sibiu, la 31 Decembrie 1943.

Dr. Ilie Beu,
președintele Consiliului de administrație.

Dr. Mihai Veliciu,
director general.

Verificat și găsit în conformitate cu registrele, codul de comerț și

Ioan Vătășianu,
președinte.

CONSILIUL
Constanțin Popp.

ordine.**CREDIT.**

	L e i
Deponenți de cauțiuni statutare	4.550.000'—
Creditori pentru avaluri și scrisori de garanții date de Bancă	291.988.731'—
Deponenți de efecte comerciale în gaj	44.802.468'—
Deponenți de cambii de circulațiune	950.496.786'—
Remitenți de efecte spre încasare	18.142.705'—
Deponenți de ipoteci, cesiuni, mărf. în gaj și gar. div.	1.774.499.320'—
Deponenți de titluri în gaj	52.881.443'—
Deponenți de titluri și alte valori în păstrare	386.959.972'—
Creditori pentru titluri împrumutate	30.603.500'—
	3.554.924.925'—

și Pierdere.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CREDIT.

	L e i
Report din beneficiul anului precedent	1.491.025'—
Dobânzi încasate:	
a) Dela Portofoliul de scont	27.276.177'—
b) Dela debitori	90.656.601'—
Comisioane încasate	50.474.230'—
Venitul portofoliului de titluri și participațiunilor:	
a) Cupoane exigibile	9.659.990'—
b) Din participațiuni	2.341.244'—
Venitul imobilelor	11.994.169'—
	193.893.436'—

Pentru contabilitate:
Eugen Vancu,
 expert-contabil.

legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

DE CENSORI:

Matei Jiga,
 expert-contabil.

„SCOREANA“
cassă de economii, societate pe acți în Scorelu, în lichidare.
 Inscrisă în registrul bancar Nr. 39 din 1934.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai cassei de economii „SCOREANA“, societate pe acțiuni, se invită conform § 7 și 8 al statutelor societății la

a XV-a adunare generală

care se va ține în Scorelu, în 25 Martie 1944, orele 3 p. m.

O B I E C T E L E:

1. Deschiderea și constituirea adunării;
2. Raportul lichidatorului și Consiliului de cenzori, celirea bilanțului pe 1943 și darea absolutului;
3. Deciderea asupra lichidării institutului;
4. Eventuale propuneri în legătură cu lichidarea institutului;

Se invită toți creditorii, că în termen legal să își prezinte, orice creanțe ce crede, că ar avea față de societate.

Lichidatorul.

Activ.	Contul Bilanț la 31 Decembrie 1943.		Pasiv		
	Lei	b.			
Cassa	273.186	—	Capital	300.000	—
Efecte cotate la bursă	1.940	—	Fond de rezervă statutar	67.000	—
Scont	6.000	—	Fond pentru amortizarea pierderilor	47.355	—
Debitori agr. în Conversiune	136.093	—	Depuneri stabile	17.993	—
Diverși debitori	5.710	—	Profit	2.581	—
Mobilier	12.000	—			
	434.929	—		434.929	—

Debit	Conturi de ordine.		Credit.		
	Lei	b.			
Cauțiuni statutare	22.500	—	Deponenți de cauțiuni statutare	22.500	—

Debit.	Contul Profit și Pierdere.		Credit.		
	Lei	b.			
Interese la depuneri	282	—	Dobânzi	35.910	—
Cheltuieli de administrație	23.390	—			
Salare	8.400	—			
Impozite	1.257	—			
Profit curat	2.581	—			
	35.910	—		35.910	—

Scorelu, la 31 Decembrie 1943.

Pt. Consiliul de administrație:

Ioan Ciungu
lichidator.

Subscrișii cenzori am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță.

Scorelu, la Februarie 1944.

Candit Vuleu, președinte.

Alisandru Vuleu.

Ioan S. Streza.

Controlat și revăzut: **N. Frâncu**, expert contabil.

Banca Timișoarei și Societate Comercială pe Acțiuni, Timișoara.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai „Băncii Timișoarei și Societate Comercială pe Acțiuni” din Timișoara, sunt invitați a lua parte la

adunarea generală ordinară,

ce se va ține în ziua de 5 Martie 1944, orele 11 a. m., în localul Băncii din Timișoara I, Piața I. C. Brătianu Nr. 3.

De asemenea sunt invitați aceiași acționari a lua parte și la

adunarea generală extraordinară,

ce se va ține tot în ziua de 5 Martie 1944, însă la orele 12, în același loc.

La adunare vor avea dreptul să ia parte acționarii, care vor depune acțiunile lor cu cel puțin cinci zile libere înainte de adunare, — deci cel mult până la 28 Februarie 1944, inclusiv — la sediul societății, sau la sucursalele Băncii din București, Timișoara-Fabric, Jimbolia, Lugoj, Oravița, Orșova și Reșița.

Procurile de reprezentare vor fi depuse înăuntrul aceluiași termen.

Dacă în ziua arătată mai sus nu va fi reprezentat numărul de acțiuni recerut de statute și lege, adunările se amână fără altă convocare pentru ziua următoare, 6 Martie 1944, și se vor ține la aceeași oră, cu aceeași ordine de zi, tot în localul băncii.

Pentru aceasta a doua adunare, se vor putea înscrie și alți acționari, tot cu cinci zile libere înainte de ziua ținerii ei, adică până la 29 Februarie 1944, inclusiv.

I. Ordinea de zi a adunării generale ordinare :

1. *Prezentarea dării de seamă a Consiliului de administrație despre gestiunea sa din anul 1943 ;*
2. *Prezentarea raportului Consiliului de cenzori ;*
3. *Discutarea și aprobarea bilanțului încheiat la 31 Decembrie 1943 și a contului de Profit și Pierdere ;*
4. *Repartizarea beneficiului net ;*
5. *Descărcarea Consiliului de administrație de gestiunea sa ;*
6. *Fixarea retribuțiilor Consiliului de cenzori pe anul 1943 și 1944.*

II. Ordinea de zi a adunării generale extraordinare :

1. *Modificarea articolului 9, punctul 1) și articolelor 31 și 39 din statutul băncii.*

Textul actual.

Art. 9, lit. f).

Distribue produsele monopolizate C. A. M., M. A. T. alcool, chibrituri și timbre.

Art. 31.

Alin. 1. prima propoziție :

Membrii Consiliului de administrație sunt ținuți a executa personal funcțiunile ce le sunt încredințate, cu grija unui comerciant conștiincios și de a observa secretul comercial ;

Restul textului art. 31 rămâne neatins.

Art. 39.

alin. 3.

Consiliul de administrație va supune cenzorilor spre verificare Bilanțul și Contul de Profit și Pierdere, împreună cu actele referitoare, în care vor arăta rezultatul verificărilor.

Textul propus.

Se înlătură din statute.

Art. 31.

Alin. 1, prima propoziție :

Membrii Consiliului de administrație vor trebui să execute funcțiunile ce le sunt încredințate, cu grija unui bun administrator și gestionar sub sancțiunile răspunderii solidare față de societate pentru daune pricinuite și să observe secretul comercial ;

Restul textului art. 31, rămâne neatins.

Art. 39.

alin. 3.

Consiliul de administrație va supune cenzorilor spre verificare Bilanțul și Contul de Profit și Pierdere împreună cu actele referitoare, iar aceștia vor arăta rezultatul verificărilor.

Consiliul de administrație.

Banca Timișoarei și Societate

Activ.	Bilanț anual la			
	Lei	b.	Lei	b.
Casa:				
a) Numerar efectiv			131.775.223	—
b) Disponibil la B. N. R. și C. E. C.			49.965.859	—
c) Cupoane scăzute			438.391	—
d) Bonuri de casă			130.000.000	—
				312.179.473
Disponibil la bănci:				
a) În țară			55.372.791	—
b) În străinătate și în clearing spre decontare pentru contul clienților			5.761.822	—
				61.134.613
Portofoliu de titluri:				
Titluri românești:	Daloarea nominală:	Daloarea reală:		
I. Cu venit fix.	In portof.	Gajate.	In portof.	Gajate.
a) Efecte publice	4.342.037	10.208.000	2.647.092	7.942.600
b) Scrisuri și oblig	1.000.000	—	850.000	—
				10.589.692
2. Cu venit variabil:				
a) Acțiuni cotate la bursă	2.000	—	2.000	—
b) Acțiuni necotate la bursă	4.257.080	—	296.320	—
				1.296.320
Total	9.601.097	10.208.000	4.795.412	7.942.600
Plasamentul fondului de rezervă: (Art. 13).				
Efecte publice	173.572	4.742.000	100.864	2.968.995
				3.069.859
Portofoliul de scont:				
I. Plătibil în țară:			In portofoliu.	Reescont.
a) Cambii fără garanții			25.650.979	32.827.000
b) Cambii garantate cu mărfuri, titluri etc.			40.247.107	51.650.000
c) Garantate cu ipotecă			5.642.918	7.810.000
				13.452.918
Total			71.541.004	92.287.000
din care în suferință			Lei	963.555
Debitori: Din țară:				
a) Fără garanții				55.940.410
b) Garantați cu efecte comerciale				979.191
c) " cu titluri				4.848.647
d) " cu mărfuri				172.528.692
e) " cu ipotecă				23.772.104
f) " cu garanții diverse				302.985.520
II. Din străinătate: în Lei			350.079	—
în valute			28.222	378.301
				561.432.865
Creanțe în conversiune conform legii din 7 Aprilie 1934: (cota redusă).				
în portofoliu				5.907.727
Participațiuni: în țară în portofoliu:	a) La întreprinderi ind. și comerciale		25.457.429	—
	b) La alte întreprinderi		20.920.218	—
				46.377.647
Imprumuturi pe termen lung				3.680.000
Imobile:	a) Pentru uzul propriu		19.000.000	—
	b) Alte imobile		377.835	—
				19.377.835
Mobilier				1
Conturi diverse				20.065.490
				1.209.791.326

Conturi

	Lei	b.
Cauțiuni statutare	3.872.000	—
Debitori pentru avaluri și scrisori de garanții date de bancă	12.008.052	—
Efecte comerciale în gaj	1.372.388	—
Cambii de circulațiune: în portofoliu	325.424.200	—
în reescont	1.852.983	—
		327.276.483
Efecte spre încasare: a) în portofoliu	9.257.032	—
b) la corespondenți (nedecontate)	662.972	—
		9.920.004
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse	763.425.435	—
Titluri în gaj	32.541.822	—
Depozite de titluri și alte valori în păstrare	274.979.777	—
Debitori de titluri împrumutate	1.033.375	—
Debitori pentru acreditive și diverse	84.309.889	—
		1.510.739.025

Comercială pe Acțiuni, Timișoara.

31 Decembrie 1943.

Pasiv.

	Lei	b.	Lei	b.
<i>Capital social</i>				125.000.000'—
<i>Fondul de rezervă</i>				51.287.024'—
<i>Fond de rezervă pt. diferența de curs la efecte publice necotate la bursă</i>				2.000.000'—
<i>Fond de amortizare pentru imobile</i>				1.438.350'—
<i>Fond de amortizare pentru creanțe dubioase</i>				33.000.000'—
<i>Dobânzi nerealizate la creanțe dubioase (Art. 32, al. b.)</i>				160.825'—
<i>Diferențe de curs nerealizate</i>				3.423.222'—
<i>Fondul de ajutorare al funcționarilor</i>				1.000.000'—
<i>Reuniunea de pensie</i>				15.350.000'—
<i>Depuneri spre fructificare: (Art. 33).</i>				
I. Din țară:	La vedere.	Pe termen.	Total.	
1. La purtător, sau nominative, dar plătibile la purtător:				
a) Cu livrete de economii la purtător	26.479.088'—	24.000.351'—	50.479.437'—	
b) Cu livrete de economii nom. dar plătibile la purtător	77.940.600'—	196.657.133'—	273.997.723'—	
			324.477.160'—	
2. Nominative:				
a) Pe livrete de economii	50.738.670'—	118.284.999'—	169.021.669'—	
	Total:		493.488.829'—	
II. Din străinătate		1.838.785'—	1.838.785'—	495.837.614'—
	Total general:	340.181.258'—		
<i>Creditori:</i>				
I. Depuneri în cont-curent:				
a) Din țară	200.151.046'—	47.978.041'—	248.129.087'—	
b) Din străinătate		1.928.005'—	1.928.005'—	
			250.057.092'—	
II. Creditori:				
a) Din țară	18.821.318'—	30.701.748'—	47.523.066'—	
b) Din străinătate		1.149.388'—	1.149.388'—	298.729.546'—
	216.972.364'—	81.757.182'—		
<i>Angajamente de reescont:</i>				
In țară:				
a) Curente la B. N. R. efecte scontate			92.287.000'—	
II. Din străinătate			1.852.283'—	94.139.283'—
<i>Cecuri și ordine de plată emise:</i>				
a) Cu plata în țară			8.372.856'—	
b) Cu plata în străinătate			32.086'—	8.404.922'—
				1.415.986'—
<i>Dividende neridicate</i>				
<i>Conturi diverse:</i>	La vedere.	Pe termen.		
a) Simple	5.217.812'—	6.344.194'—	11.562.006'—	
b) În dețize și transfer pentru străinătate	35.282.282'—		35.262.282'—	48.824.288'—
	40.480.094'—	6.344.194'—		
<i>Conturi transitorii</i>				5.769.672'—
<i>Beneficiu net:</i>				
a) Reportat din anul precedent			2.325.580'—	
Beneficiul anului curent			24.185.014'—	26.510.594'—
				1.209.791.328'—

de ordine.

	Lei	b.
<i>Deponenți de cauțiuni statutare</i>		3.872.000'—
<i>Creditori pentru aval. și scris. de gar. date de bancă:</i>		
a) În țară	7.232.282'—	
b) În străinătate	4.775.770'—	12.008.052'—
<i>Deponenți de efecte comerciale în gaj</i>		1.372.388'—
<i>Deponenți de cambii de circulațiune</i>		327.276.483'—
<i>Remitenți de efecte spre încasare</i>		19.920.004'—
<i>Deponenți de ipoteci, ceasuri, mărfuri în gaj și garanții diverse</i>		763.425.435'—
<i>Deponenți de titluri în gaj</i>		32.541.622'—
<i>Deponenți de titluri și alte valori în păstrare:</i> a) din țară	244.008.631'—	
b) din străinătate	30.971.146'—	274.979.777'—
<i>Creditori pentru titluri împrumutate</i>		1.033.375'—
<i>Creditori pentru acreditive și diverse</i>		84.309.889'—
		1.510.739.025'—

Banca „Furnica“, soc. anon. Făgăraș.

ACTIV.		Bilanț la 31 Decembrie 1943.				PASIV.	
		Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
Cassa:							
Numerar efectiv		4.498.069	—				
Disponibil la B. N. R.		3.689.858	—	8.137.927	—		
Disponibil la bănci:							
In țară				2.368.421	—		
Portofoliu de titluri:							
Cu venit fix							
Efecte publice:	Val. nom.	Val. reală.					
Cu venit variabil	499.300	239.110	—				
Acțiuni cot. la Bursă	4.629.500	5.528.498	—				
Acțiuni necot. la Bursă	1.160.400	320.730	—	6.088.338	—		
Plasamentul fondului de rezervă art. 13:							
Efecte publice garantate de stat	510.000	255.000	—	255.000	—		
Portofoliu de scont:							
Din țară:							
Cambii fără garanții		7.824.363	—				
Cambii garantate cu ipotecă		22.611.378	—	30.435.740	—		
Debitori:							
Din țară:							
Debitori fără garanții		2.054.500	—				
Debitori garanțați cu ipotecă		2.282.859	—	4.337.359	—		
Creanțe în conv. cf. legii din 7. IV. 1934:							
Cota redusă: în portofoliu				9.614.229	—		
Imobile:							
Pentru uzul propriu		2.760.000	—				
Alte imobile		4.040.000	—	6.800.000	—		
Mobilier		333.480	—				
Amortizări din mobilier		33.480	—	300.000	—		
Conturi diverse debitoare				1.654.853	—		
				69.989.667	—		
						69.989.667	—
Capital social						10.000.000	—
Fonduri de rezervă:							
Rezervă legală		550.000	—				
Rezervă statutară		500.000	—				
Alte fonduri		3.200.000	—	4.250.000	—		
Fond de amortisment:							
Pentru creanțe dubioase		659.422	—				
Din Profit și Pierdere		700.000	—	1.359.422	—		
Diferență de curs nerealizate la port. de titluri art. 33.						2.548.400	—
Depuneri spre fructificare:							
Din țară:							
La vedere.							
Pe termen.							
Pe livrete de econ. nominative		3.171.726	—	34.000.000	—	37.171.726	—
Angajamente de reescont:							
In țară:							
Creanțe la B. N. R.		4.043.000	—	4.043.000	—		
Efecte de plată:							
In țară				6.600.000	—		
Dividendă neridicată				105.768	—		
Conturi diverse creditoare				1.896.869	—		
Conturi transitoare creditoare				400.000	—		
Beneficiul anului curent				1.614.482	—		

Debit.		Conturi de ordine.		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cauțiuni statutare	403.200	—	Deponenți de cauțiuni statutare	403.200	—
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții div.	45.543.786	—	Deponenți de ipotecă, mărfuri, gaj și gar. div.	45.543.786	—
Depozite de titluri și alte valori în păstrare	2.128.181	—	Deponenți de titluri și alte valori în păstrare	2.128.181	—
	48.075.181	—		48.075.181	—

DEBIT.		Contul Profit și Pierdere.				CREDIT.		
	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
Cheltuieli de administrație:								
Salare și indemnizație	1.971.700	—						
Diverse	731.544	—	2.703.244	—				
Impozite			736.844	—				
Dobânzi la depuneri	1.178.727	—						
Dobânzi la reescont	189.438	—	1.368.165	—				
Din mobilier	33.480	—						
Dotarea fondului de amortisment pentru creanțe dubioase	700.000	—	733.480	—				
Beneficiul net:								
Beneficiul anului curent			1.614.482	—				
			7.156.215	—				
							7.156.215	—
Dobânzi încasate:								
Dela Portofoliul de Scont și creanțe în conversiune			3.931.752	—				
Dela debitori			429.908	—	4.361.660	—		
Comisioane					968.549	—		
Venitul portofoliului de titluri:								
Din vânzări de acții			21.403	—				
Din dobânzi încasate			440.169	—	461.572	—		
Venitul imobilelor					1.106.328	—		
Încasări din creanțe amortizate Art. 15 L. R.					258.108	—		

ss. Matel Jiga, director, expert-contabil.

ss. George Frâneu, contabil-autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. Dr. Gheorghe Cornea, președinte.

ss. Marius Peeulea.

ss. Dăciutu P. (Irama).

Verificat și găsit în conformitate cu Codul comercial și Legea bancară.

Făgăraș, la 1 Februarie 1944.

ss. Gheorghe Cornea, președinte.

ss. Valeria Literat.

ss. Gheorghe Stănelu, contabil autorizat.

Banca Centrală pentru Industrie și Comerț s. a., Turda

(Refugiată din Cluj).

Capital social: Lei 100.000.000.

Anul fondării 1919.

Rezerve: Lei 39.630.185

Reg. soc. banear Nr. 27/1940.

CONVOCARE.

Acționarii Băncii Centrale pentru Industrie și Comerț s. a. se convoacă în

a XXV-a adunarea generală ordinară,

pe ziua de Marți în 14 Martie 1944, ora 11 a. m., la sediul principal al băncii din Turda, Str. Sterea Șuluțiu Nr. 3.

Potrivit dispozițiilor Codului de comerț, adunarea generală ordinară se va putea constitui, dacă acționarii prezenți sau mandatarii lor vor reprezenta jumătate din capitalul social. În consecință, dacă în ziua hotărâtă nu se întrupește numărul de acționari cerut de lege, ședința se va amâna pentru ziua de Miercuri, 15 Martie 1944, la aceeași oră, în același local și cu aceeași ordine de zi, putând să delibereze cu orice număr de acționari prezenți sau reprezentați.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea adunării;
2. Darea de seamă a Consiliului de administrație și raportul cenzorilor pe anul 1943;
3. Sătorirea bilanșului, a contului profit și pierdere pe anul 1943;
4. Descărcarea Consiliului de administrație și a Cenzorilor pe gestiunea anului 1943;
5. Distribuția beneficiului net, înfiinșarea fondului de prevedere și a fondului special pentru ajutorarea funcționarilor;
6. Sătorirea jetoanelor de prezență pentru membrii Consiliului de administrație și retribuirea Cenzorilor pe anul curent;
7. Aprobarea unor funcțiuni în administrarea altor societăți;
8. Alegerea alor 3 membri în Consiliul de administrație în locurile rămase libere prin expirarea mandatului;
9. Alegerea Consiliului de cenzori.

Acționarii cari voesc să ia parte la adunare, sunt invitați a depune acțiunile lor până în preziua adunării la casieria sediului nostru principal din Turda sau să predea în același termen dovada, că au depozitat acțiunile la sucursalele noastre din București, Str. Ion Ghica Nr. 2, Brașov Piața Libertății Nr. 3, Sibiu, Alba Iulia, Hașeg, Cluj și Bistrița sau la Băncile (și sucursalele lor) membre la „Solidaritatea“, Asociația băncilor românești din Ardeal.

Din ședința ținută în Sibiu, la 10 Februarie 1944.

Consiliul de administrație.